

הפטרת מבוארת

על-פי המלבי"ם

שתי הלכות ביום

הפטרת ראש חדש

ספר ישעיה, פרק 10

שבת זו, שבת ראש חדש, מפטירים בפרק האחרון שבספר ישעיהו, המתנבא על הגאולה העתידה, ומובא בו הפסוק 'והיה מידי חודש בחודשו, ומידי שבת בשבתו, יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה'.'

פרק 10 (א) פרשה זו היא תוכחה כלפי ישראל שבאותו דור, שחשבו שכיון שבית המקדש קיים ומכפר על עוונותיהם, רשאים הם לעבור עבירות כרצונם ולכפר עליהם אחר כך בהקרבת קרבנות לפני ה', עד כדי שסברו שלא יתכן כלל שיחרב בית המקדש שהוא מקום עבודת ה'. **פֶּה אָמַר ה'**, הרי עצם קיומו של בית המקדש והקרבת הקרבנות שבו, אינם מובנים כלל בשכל האדם, מכמה טעמים, א. כיון שמציאות ה' אינה מוגבלת בגבולות ואינה שייכת למקום אחד, כי הלא **הַשָּׁמַיִם כְּסָאֵי, וְהָאָרֶץ הָדָם רִגְלֵי**, כמלך היושב על כסא המשפט ומנהיג את עמו, כך ה' משפיע מן השמים את כל ההשפעות, המשתלשלות ויורדות עד לקצוי הארץ, ואם כן **אֵי זֶה בֵּית אֱשֶׁר תִּבְנוּ לִי**, והלא לא יתכן להגדיר את מציאות ה' למקום מסוים. ב. **וְאֵי זֶה מְקוֹם מְנוּחָתִי**, כי השראת השכינה במקום מסוים מראה כאילו הוא נודד ממקום למקום וצריך למצוא מנוחה במקום מסוים, וזה ודאי לא יתכן במציאות ה'. ג. עצם הדבר שבני האדם יבנו את הבית עבור ה', נראה כאילו הם משלימים במעשיהם דבר שהיה כביכול חסר לה', וזה לא יתכן, כי הלא **וְאֵת כָּל אֱלֹהֵי יָדֵי עֲשָׂתָהּ**, כי האנשים עצמם ופועל ידיהם הכל בא מכח ה', ולא רק תחילת יצירתם נעשתה על ידי ה', אלא **וַיְהִי כָּל אֱלֹהֵי** - קיומם התמידי של כל הדברים הללו הוא מרצון ה' התמידי, ואם כן איך יעלה על הדעת שיצירי כפיו של ה' יבנו עבורו בית ומקום מנוחה, **נָאִם ה'**, ואמנם תכלית המקדש והקרבנות שבו היא רק בכך שעושים בני האדם את רצון ה', וההכנעה שמראים בכך שמקיימים את מצוותיו, ולכן, **וְאֵל זֶה אֲבִיט, אֶל עֵינֵי** בהנהגתו החיצונית, **וַיִּכַּח רוּחַ** - רוחו שבורה בפנימיותו, **וַיִּחַרְד עַל דְּבָרָי**, לשמוע בקול ה' ולעשות רצונו. (ג) אבל אותם שנשארים ברשעותם ואינם שומעים בקול ה', ורק מביאים קרבנות לבית המקדש, אין במעשיהם כל תועלת, כי שוים בעיני ה' **שׁוֹחֵט הַשּׁוֹר** לקרבן עם **מִכָּה אִישׁ** להורגו, וכן **זֹבַח הַשֶּׁה** לקרבן שוה למי **שַׁעֲרָף כָּלֵב, מַעֲלֵה מִנְחָה** על המזבח שוה הוא למקריב לעבודה זרה **דָּם חֲזִיר, מִזְכִּיר** את ה' על ידי הבאת **לִבְנָהּ**, למי **שִׁמְבֶּרֶת אָנוּ** - עבודה זרה, והטעם שאין חילוק ביניהם, כי **גַּם הֵמָּה**, המקריבים קרבנות לה', אינם עושים זאת מחמת ציוויו, אלא **בְּחָרוּ בְּדַרְכֵיהֶם** - הם בוחרים מרצונם במעשים אלו, כי ה' לא ביקש שיעשו כן ללא חזרה בתשובה והכנעה ראויה, **וּבְשִׁקּוּצֵיהֶם נִפְשָׁם חִפְצָה** - לכן שוים הם לאותם מקריבי קרבנות לעבודה זרה, החפצים בשיקוצים, כי כיון ששני הצדדים עושים רק את רצון ליבם ולא את רצון ה', אין חילוק בפעולות הנעשות על ידם. (ד) וכיון שהם בחרו לעצמם מצוות והנהגות שלא בחר בהם ה', וכאילו בניו לפניו כדי להתלוצץ בהקרבת קרבנות שהם נגד רצונו, **גַּם אֲנִי אֲבַחַר בְּתַעֲלָלֵיהֶם**, להתלוצץ עליהם, וכנגד מה שחפצו בשיקוצים של עבודה זרה, **וּמְגוֹרְתָם אֲבִיא לָהֶם** - יבואו עליהם הדברים שהם פוחדים מהם, **יַעַן קָרָאתִי וְאִין עֹנֶה, דְּבַרְתִּי וְלֹא שָׁמְעוּ, וַיַּעֲשׂוּ הָרַע בְּעֵינָי** לעבור על מצוות לא תעשה, **וּבְאֲשֶׁר לֹא חִפְצָתִי בְּחָרוּ**, לעשות מצוות שבדו מליבם, ולא ציוה עליהם ה'. (ה) עתה פונה אל הצדיקים, **שָׁמְעוּ דְבַר ה'**, **הַחֲרָדִים אֶל דְּבָרוֹ** באמת, ולא רק בעשיית מעשים חיצוניים של הבאת קרבנות, כי הנה אותם רשעים צבועים, העוברים עבירות ומקריבים קרבנות, **אֲמָרוּ** שהם **אֲחִיכֶם**, כי הם מדמים עצמם אליכם בהתנהגותם החיצונית, אך באמת הם **שֹׂאֲנִיכֶם, מְנַדְיכֶם**, כי בליבם שנאה כבושה אל יראי ה' האמיתיים וחושבי שמו, והם אומרים לכם **כִּי לְמַעַן שְׁמִי יִכְבַּד ה'** - רק על ידי הקרבנות המוקרבים בפרהסיא יתכבד שם ה', ומשיב להם הנביא, **וַיִּנְרָאָה בְּשִׁמְחַתְכֶם** - ייראה הדבר ותתגלה האמת בעת שה' ישמח אתכם, הצדיקים האמיתיים, **וְהֵם יִבְשׁוּ**, כי אין רצון ה' בחנפים העובדים אותו בפעולות חיצוניות בלבד, אלא רצון ה' בעבודת הלב הפנימית. (ו) כעת מתאר הנביא את האופן שבו תתרחש הגאולה העתידה, ואומר בתחילה באופן כללי את הדברים, ותחילה שומע הוא **קוֹל שְׁאוֹן מְעִיר** - קול מהמון העם אשר בירושלים, ולאחר מכן **קוֹל מֵהֵיכַל ה'**, שזהו בית המקדש, ולאחר מכן **קוֹל ה'** **שִׁמְשָׁלִם גְּמוּל לְאֵיבָיו**. (ז) עתה מתאר בפרטות את הקולות ששמע, ותחילה מבאר את 'קול שאון מעיר', ומתנבא כי זמן רב לפני הגאולה כבר תתחיל התעוררות ישראל לעלות לירושלים, **וּבְטָרִם תִּחַל** - לפני ה'לידה' עצמה, שזהו המשל לגאולה השלימה בעת מלחמת גוג ומגוג, שיתקבצו כל ישראל לירושלים, כבר **יִלְדָה** - יתקבצו אנשים מבני הגולה לעלות לירושלים, ותהיה לה כביכול 'לידה' קטנה, בכך שיתגוררו בה אנשים רבים מישראל, **וּבְטָרִם יָבֹא חֶבֶל לָהּ** - עוד זמן רב קודם לכן, כשעדיין לא יהיה הזמן הראוי לחבלי לידה, **וְהַמְלִיטָה זָכָר** - כבר יהיה בה יישוב מועט של יהודים בודדים שיתגוררו בה. (ח) ובעת ה'לידה' האמיתית, והיינו בזמן הגאולה השלימה, יהיו כמה פלאים, אשר עליהם יאמרו, **מִי שָׁמַע כְּזֹאת, וּמִי רָאָה כְּאֵלֶּה, הַיּוֹחֵל אֶרֶץ בְּיוֹם אֶחָד** - מצד חבלי הלידה, שזו מלחמת גוג ומגוג, שבבת אחת תהיה המלחמה בכל הארץ, **אִם יוֹלֵד גּוֹי פֶּעַם אֶחָת** - מצד הלידה עצמה, שכאילו נולדו בבת אחת המון אנשים, כי פתאום יגיעו כל היהודים מארבע קצוות הארץ, **כִּי חֲלָה גַם יִלְדָה צִיּוֹן אֶת בְּנֵיהָ**, בפעם אחת. (ט) ועל פליאות אלו משיב ה', על השאלה כיצד 'נולד' כל העם בבת אחת משיב, **הֲאֲנִי אֲשַׁבֵּר וְלֹא אוֹלֵיד** - הרי אני הושבתי את

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

ארגון 'שתי הלכות ביום' שולח מגוון לימודים בנושאים שונים, ובכמה שפות. מעוניין ללמוד ולהבין את שאר פרקי הנ"ך? הצטרף למסלול לימוד 'נ"ך מבואר' של ארגון 'שתי הלכות ביום', ותקבל פרקי נ"ך מבוארים, בכל בוקר ישירות לתיבת הדוא"ל שלך!

הצטרפות לאחד או יותר ממסלולי הלימוד בדוא"ל: office@2halachot.org

הבטרה מבוארת

על-פי המלבי"ם

שתי הלכות ביום

ישראל על המשבר כדי להכניס ללידה, ואם כן בודאי שתתרחש הלידה עצמה, **יאמר ה'.** ועל השאלה כיצד באו חבלי מלחמת גוג בכל הארץ משיב, **אם אני המוליד ועצרתני** - מאחר וה' בעצמו הוא המביא את הגאולה, בהכרח לא יעזור לעשות רק מקצת הדבר, אלא יעשה את כולו, ולכן יהיו הדברים בכל הארץ, **אמר אלהיך.** (י) עתה מבאר את ה'קול מהיכלי ששמע, ואומר כי הקול שיצא יהיה קריאה לאוהבי ירושלים, **שמחו את ירושלים שמחה תמידית, וגילו בה כל אהביה,** כי ה'גילה' היא השמחה הפתאומית המתחדש מזמן לזמן, וכך יושבי ירושלים יגילו כפעם בפעם על הניסים החדשים שיארעו בה, **שישו אתה משוש,** שה'ששוף' הוא מורה על המעשים החיצוניים המראים על השמחה, כמו לבושת בגדי חג ושירה עם כלי נגינה, **כל המתאבלים עליה,** שהראו עד עתה סימני אבלות חיצוניים, ועתה יראו סימני שמחה. (יא) ומדמה אותם לתינוקות הנמצאים בחיק אמותיהם, **למען תינקו וישבעתם משד תנחמיה,** ואחרי שישבעו כל צרכם, **למען תמצו והתענגותם,** לשם תענוג נוסף, **מזיזי כבודה.** (יב) **כי כה אמר ה', הנני נטה אליה כנהר שלום** - השלום שיהיה בירושלים יהיה כנהר ההולך ומתרחב, וזהו הנמשל לישוד התנחומים שבפסוק הקודם, כי בשלום זה יתנחמו מכל הצרות, וזה יהיה להם לשביעה, **וכנחל השוטף** את כל אשר ימצא בדרכו, כך יישטף **כבוד הגוים** ועושרם אל ירושלים, **וינקתם,** כי זה יהיה כמו התענוג הנוסף לאחר השביעה. ומאחר ודימה הנביא במליצתו את ישראל לתינוק, מוסיף ואומר, **על צד תנשאו** - יובילו אתכם בנחת מהגלות לירושלים, כפי שמובילים תינוק ממקום למקום, **ועל ברכים תשעשעו,** כילד שעשועים המונח על הברכיים ומשתעשעים עימו ברוב אהבה. (יג) **פאיש המתאבל על אימו בחושבו שהיא מתה, אפר אמו** בעצמה **תנחמנו** על ידי שתגלה אליו ויראה שעודנה חיה, **כן אנכי אנהמכם,** כי האבילות היתה על ההתרחקות מה', ועתה ה' בעצמו ינחם את ישראל, **ובירושלים** עצמה, שגם עליה התאבלתם, **תנחמו.** (יד) ואמנם גם בזמן הגלות האמנתם בגאולה העתידה לבוא, אך עתה, **והאיתם** אותה בעיניכם, ועד עתה היתה השמחה כבושה בליבכם, אך עתה **ושש לבכם** ב'ששוף' המתפשט מן הלב את האיברים החיצוניים, **ועצמותיכם** היבשות **כדשא תפרחנה** מרוב טובה וברכה. ובניגוד לזמן הגלות, שלא נתן ה' שכר גלוי לצדיקים ועונש לרשעים, ומחמת כן היו אנשים המכחישים את השכר והעונש, הרי עתה לא יהיה הדבר כן, **ונודעה יד ה' את עבדיו,** בנתינת שכר, **וזעם את איביו,** להענישם. (טו) עתה מבאר את 'קול ה' משלם גמול לאויביו, **כי הנה ה' פאיש יבוא** להעניש את הרשעים, **וכסופה מרפתינו,** כי יהיה העונש מהיר כאש המתפשטת, וכסופת רוח הנושבת על האש ומגבירה את הלהבות [שלא כפי שהיה בזמן הסתר הפנים, שהעונש ניתן לרשע רק לאחר מותו], **להשיב בחמה אפו** - כי ה'חמה' תהיה כסופה הנושבת על ה'אף', שהוא העונש עצמו, והחמה תגביר את סערת העונש, **וגערתו,** שזהו העונש, יתפשט על ידי החמה **בלהבי אש,** שיתפשטו בכל מחנה גוג. (טז) **כי באש ה' נשפט** - העונש הבא מאת ה' יהיה על ידי להבות אש, שיבואו כעונש שמיימי, **ובחרבו את כל בשר** - וקודם לכן יתחיל העונש על ידי שתהיה חרב איש ברעהו בתוך מחנה גוג, ועל ידי עונשים אלו, **ורבו חללי ה'.** (יז) **המתקדשים והמטהרים אל הגנות** - אותם בני אדם הנראים כמתקדשים ומטהרים את עצמם, ומתבודדים בגנות עם צורת עבודה זרה, **אחר אחת בתוך** בחושבם שצורה זו תהיה אמצעי בינם לבין ה', **אכלי בשר החזיר והשקץ והעכבר, יחדו יספו** [-יכלו] **נאם ה'.** (יח) **ואנכי, מעשיהם ומחשבתיהם באה** - מעשיהם והנהגתם של החושבים כך נעשתה כדי לקבץ על ידי זה את כל הגוים והלשונות, **ובאו וראו את כבודי,** ואז יכירו ויידעו את אחדות ה', כי נשגב שמו לבדו, לא כל שיתוף. (יט) **ושמתי בהם אות** - במלחמת גוג ומגוג יתן ה' סימן באותם גויים שישארו בחיים לאחר המלחמה, **ושלחתי מהם פליטים אל הגוים הרחוקים,** שלא השתתפו במלחמת גוג ומגוג, **תשיש פול ולוד, משכי קשת תבל ויוון, האיים הרחוקים אשר לא שמעו את שמעי, ולא ראו את כבודי** במלחמת גוג, **והגידו אותם פליטים את כבודי בגוים.** (כ) ועל ידי שישמעו הדברים בכל קצוות העולם, **והביאו הגויים את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לה', בסוסים וברכב ובצבים ובפרדים ובכפרות,** וייעשה הדבר במהירות גדולה ובכבוד רב, עד אשר יביאום **על הר קדשי ירושלים, אמר ה',** וגם את אותם יהודים שנטמעו לגמרי בין הגויים, יביאו אותם בטהרה לירושלים **כאשר יביאו בני ישראל את המנחה בכלי טהור בית ה'.** (כא) **וגם מהם** - מאותם כהנים ולויים שנטמעו בין הגויים, **אקה לפניהם וללויים אמר ה',** מאחר ועבדו עבודה זרה באונס, לא איבדו את זכותם ואת ייחוסם. (כב) **כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עשה,** כמוזכר לעיל (רק סה) שהשמים והארץ ייעשו באופן שלא יהיה בהם עוד שינוי או נזק, **עמדים לפני להיות מתוקנים ושלמים לעולם נאם ה',** **כן יעמד זרעכם מבחינה גשמית,** שלא יהיו בהם עוד מלחמות והרוגים, **ושמכם** יעמוד גם הוא, מבחינה רוחנית, שלא יהיה בהם עוד שמד ושינוי דת לעבודה זרה, אלא יהיו מאושרים באושר הגשמי ובאושר הרוחני. (כג) **והיה מדי חדש בחדשו** - בכל חודש, **ומדי שבת בשבתו** - ובכל שבת, **יבוא כל בשר להשתחות לפני** - יבואו בכל פעם אנשים חדשים מהגויים, לקבל עליהם את מלכות ה' ואת האמונה האמיתית, **אמר ה'.** (כד) **ויצאו אל עמק יהושפט,** שם יהיו כל הרוגי מלחמת גוג ומגוג, **וראו בפגרי אותם האנשים הפשעים בי, כי תולעתם לא תמות, ואשם לא תכבה,** ויהיה זה בדרך נס, על אף שיעבור זמן רב, לזכר רשתתם, **והיו זראון לכל בשר: והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחות לפני אמר ה':**

לתרומות והקדשות: 0765-404-360

טל': 076-5404360

ת.ד. 23053 ירושלים 9123001

דואר: office@2halachot.org

ברית | ENGLISH | ESPAÑOL | FRANÇAIS | РУССКИЙ

שליחת לימוד יומי בדואר אלקטרוני, הפצת לוחות לימוד יומיים, עשה לך רב, תיאום חברות

Daily Direct Learning via E-mail

שתי הלכות ביום
Shtey Halachot Beyom

002-500321